

۲۲۸۶۴۱۶

اقتصاد کلان پیشرفته

(از رشد و نوسانات اقتصادی تا بحران‌های مالی)

www.ketab.ir

دکتر عبدالناصر همتی

دانشیار دانشگاه تهران

۱۴۰۰

سر شناسه همتی، عبدالناصر - ۱۳۳۶.
 عنوان و پدیدآور اقتصاد کلان پیشرفته (از رشد و نوسانات اقتصادی تا بحران‌های مالی)
 دکتر عبدالناصر همتی *
 مشخصات نشر تهران، نور علم.
 مشخصات ظاهری ۳۰۲ ص.
 شابک ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۴۵-۴
 موضوع اقتصاد کلان
 رشد اقتصادی
 بحران اقتصادی
 رده بندی کنگره ۸۸ ف ۱۸۰ HB
 رده بندی دیویی ۳۳۹/۴

عنوان کتاب: اقتصاد کلان پیشرفته (از رشد و نوسانات اقتصادی تا

بحران‌های مالی)

تالیف: دکتر عبدالناصر همتی

ناشر: نور علم

شمارگان: ۵۰۰ جلد

طراح جلد: مهندس دلارام پری‌پیکر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۴۴۵-۴

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۱

چاپ و صحافی: نصر

قیمت: ۹۵۰۰۰ تومان

نشر نور علم: تهران - انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و ۶۶۹۵۷۰۲۱

فروشگاه: خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۹۰ - کتاب چرتکه و نور علم - ۰۹۱۲۲۰۷۹۸۴۹ - ۶۶۱۷۴۹۱۰

بخش: قلم سینا - انقلاب - ۱۲ فروردین - ساختمان ۲۸۶ واحد ۴ تلفن ۶۶۹۵۷۰۲۱ و ۶۶۹۵۷۱۲۰

در صورت عدم دسترسی از طریق تماس با ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها ارسال می‌شود.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

پیشگفتار الف

فصل اول: مسیر بلندمدت و رشد بلندمدت ۱

۱-۱- مقدمه ۱

۱-۲- بهینه‌یابی مصرف در چارچوب مدل افق نامحدود ۲

۱-۲-۱- تابع مطلوبیت و مشخصات آن ۲

۱-۲-۲- قید یا محدودیت بودجه ۳

۱-۲-۳- حداکثرسازی مطلوبیت و مسیر بهینه مصرف ۴

۱-۳- مدل رشد نئوکلاسیک یا مدل رشد سولو - سوان ۷

۱-۳-۱- فروض مدل رشد نئوکلاسیک و حقایق اثبات شده تجربی رشد ۷

۱-۳-۲- پویایی متغیرهای اقتصاد کلان و تعادل بلندمدت مدل رشد

نئوکلاسیک ۱۱

۱-۳-۳- رشد متغیرهای اقتصاد کلان در کوتاه‌مدت و دوره گذر ۲۱

۱-۳-۴- قیمت نهاده‌ها و توزیع درآمد در تعادل بلندمدت ۲۶

۱-۳-۵- بررسی اثر تغییر پارامترها در مدل رشد نئوکلاسیک ۲۸

۱-۴- مدل رشد، با لحاظ درون‌زایی رشد تکنولوژی و سرمایه انسانی ۳۲

۱-۴-۱- فروض اساسی مدل ۳۲

۱-۴-۲- تعادل بلندمدت و رشد بلندمدت ۳۴

۱-۵- مدل همپوشانی نسلی ۳۶

۱-۵-۱- بهینه‌سازی خانوار ۳۶

۱-۵-۲- پس‌انداز درون‌زا در مدل نئوکلاسیک ۳۸

۱-۵-۳- بنگاه‌ها ۳۹

۱-۶- حالت پایدار ۳۹

فصل دوم: سیکل‌های تجاری ۴۱

۲-۱- سیکل‌های تجاری حقیقی ۴۴

۲-۱-۱- شوک‌های تکنولوژیکی به تولید ۴۴

۴۶	۲-۱-۲- تقاضای کار
۴۷	۲-۱-۳- خانوارها
۴۹	۲-۲- مدل کینزین جدید (NK)
۵۴	۲-۲-۱- معادله IS
۵۴	۲-۲-۲- معادله LM
۵۵	۲-۲-۳- IS-LM
۵۵	۲-۳- تأثیر شوک‌ها
۵۵	۲-۳-۱- شوک بهره‌وری
۵۶	۲-۳-۲- تأثیر خوش‌بینی در مورد آینده
۵۷	۲-۳-۳- تأثیر مالیات‌ها و افزایش اوراق فراغت
۵۷	۲-۳-۴- تأثیر تغییرات در عرضه پول
۵۸	۲-۳-۵- تأثیر تغییر در تورم انتظاری
۵۹	۲-۴- قیمت‌های تا حدی چسبنده و منحنی فیلیپس
۶۲	۲-۵- تأثیر شوک بهره‌وری با منحنی فیلیپس

۶۵	فصل سوم: تئوری مصرف
۶۵	۳-۱- فرضیه درآمد مطلق کینز
۶۷	۳-۲- قانون سه
۷۰	۳-۳- فرضیه درآمد دائمی فریدمن
۷۳	۳-۴- مسئله حداکثرسازی خانوارها
۷۵	۳-۵- یک مدل دو دوره‌ای مصرف - پس‌انداز
۷۷	۳-۶- نتیجه گام تصادفی هال
۷۷	۳-۷- فرضیات مربوط به انتظارات
۷۹	۳-۷-۱- انتظارات تطبیقی
۸۰	۳-۷-۲- انتظارات عقلانی
۸۴	۳-۸- حالت کلی
۸۶	۳-۹- حالت خاص
۸۸	۳-۱۰- مصرف در حالت عدم اطمینان فرضیه گام تصادفی
۹۱	۳-۱۱- نرخ بهره و رشد مصرف
۹۲	۳-۱۲- هال و داده‌ها

۳-۱۳- محدودیت‌های نقدینگی ۹۳

۳-۱۴- پس‌انداز احتیاطی ۹۶

فصل چهارم: تئوری سرمایه‌گذاری ۹۹

۴-۱- مقدمه ۹۹

۴-۲- سرمایه‌گذاری بدون هزینه‌های تعدیل ۹۹

۴-۳- سرمایه‌گذاری با در نظر گرفتن هزینه‌های تعدیل ۱۰۴

۴-۴- q - توپین ۱۰۷

۴-۵- تأثیر تغییر در محصول و نرخ بهره بر مدل ۱۱۲

۴-۵-۱- تأثیر تغییرات در محصول ۱۱۲

۴-۵-۲- افزایش موقتی محصول ۱۱۳

۴-۵-۳- تأثیر تغییرات در نرخ بهره ۱۱۴

۶-۴- تأثیر مالیات‌ها ۱۱۶

۷-۴- بازار مسکن ۱۱۷

فصل پنجم: بیکاری و بازار کار ۱۲۱

۵-۱- مقدمه ۱۲۱

۵-۲- عدم تعادل بازار کار ۱۲۱

۵-۳- دستمزدهای کارآیی ۱۲۳

۵-۴- مدل شیپرو - استگلitz ۱۲۴

۵-۵- مدل‌های درونی - بیرونی ۱۲۹

۵-۶- مدل‌های جستجو و تطابق ۱۳۱

فصل ششم: پول، تورم و سیاست پولی ۱۳۷

۶-۱- تقاضای پول ۱۳۸

۶-۲- عرضه پول ۱۴۵

۶-۳- پول، سطح قیمت‌ها و تورم ۱۴۷

۶-۴- تورم و نرخ‌های اسمی بهره ۱۴۹

۶-۵- منحنی فیلیپس و سیاست پولی ۱۵۲

۶-۶- هدف‌گذاری تورمی ۱۵۹

۶-۷- قاعده تیلور ۱۶۱

فصل هفتم: نظام بانکی و خلق پول	۱۶۳
۷-۱- میانکی بانکداری	۱۶۴
۷-۱-۱- اطلاعات نامتقارن کژگزینی و کژمنشی	۱۶۷
۷-۱-۲- ترازنامه بانک	۱۷۴
۷-۱-۳- مدیریت ترازنامه	۱۷۹
۷-۱-۳-۱- ریسک اعتباری	۱۷۹
۷-۱-۳-۲- ریسک نقدینگی	۱۸۳
۷-۱-۴- بانکداری مدرن و بانکداری سایه	۱۸۷
۷-۲- فرآیند خلق پول	۱۹۵
۷-۲-۱- تعاریف و محاسبات جبری	۱۹۶
۷-۲-۲- عملیات بازار باز و ضریب فزاینده ساده سپرده‌ها	۲۰۰
۷-۲-۳- ضریب فزاینده پولی و میزان پول نقد و ذخیره مازاد	۲۰۹
۷-۲-۳-۱- دو رویداد پولی مهم: رکود بزرگ و کساد بزرگ	۲۲۶
۷-۲-۳-۱-۱- رکود بزرگ	۲۲۶
۷-۲-۳-۲- کساد بزرگ	۲۳۰
۷-۲-۳-۲-۱- بانکداری با ذخیره جزئی	۲۳۳
فصل هشتم: بحران‌های مالی (هجوم بانکی)	۲۳۵
۸-۱- مدل دایموند - دایویگ	۲۳۶
۸-۱-۱- فروض اصلی	۲۳۶
۸-۱-۲- بانک‌ها	۲۳۸
۸-۱-۳- یک تعادل هجوم بانکی	۲۴۰
۸-۱-۴- اعتبار خارجی	۲۴۲
۸-۱-۵- بدهی کوتاه‌مدت	۲۴۳
۸-۱-۶- آزادسازی بازارهای اعتبار بین‌المللی	۲۴۳
۸-۲- مدل ساده شده دایموند و دایویگ	۲۴۴
۸-۲-۱- فرض‌های مدل	۲۴۵
۸-۲-۲- ورود بانک	۲۴۷
۸-۲-۳- هجوم بانکی	۲۵۰

پیشگفتار

اقتصاد کلان، علمی پیچیده و در عین حال بسیار پر تحول است که مطالعه رفتار اقتصاد در یک نگاه کلی را به عهده دارد. در واقع، اقتصاد کلان نحوه اثرگذاری تصمیمات اشخاص و بنگاه‌ها از طریق بازارهای مختلف بر نتایج کلان اقتصاد را بررسی و مطالعه می‌کند. متغیرهای کلانی نظیر سطح تولید ناخالص داخلی و تغییر آن، سطح کلی سرمایه‌گذاری، تورم و بیکاری در مرکز توجهات اقتصاد کلان می‌باشد.

اقتصاد کلان، هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم، در زندگی و فعالیت اشخاص و بنگاه‌ها تأثیر دارد. رشد اقتصاد بر سطح زندگی جامعه اثر دارد. سطح عمومی قیمت‌ها و تورم بر ارزش حقیقی بودجه خانوارها تأثیر می‌گذارد. افراد با انواع مالیات‌ها، خصوصاً مالیات بر درآمد، سروکار دارند. نرخ بهره و یارانه‌های مختلف بر زندگی آنها اثرگذار است. اشتغال و بیکاری دغدغه مهم مردم می‌باشد.

امروزه، با اینکه اقتصادکلان همانند اقتصاد خرد از مدل‌سازی یک فرد یا بنگاه نوعی که در پی حداکثر کردن مطلوبیت یا سود خود هستند شروع می‌کند، اما متغیر وابسته آن نتایج کلان در سطح ملی است.

به طور سنتی، بسته به اینکه هدف تحلیل رفتار بلندمدت متغیرها در اقتصاد کلان باشد یا درک نوسانات کوتاه‌مدت آنها، شیوه تحلیل دارای تفاوت است. در این کتاب، تلاش ما بیشتر پرداختن به نوسانات کوتاه‌مدت و سیکل‌های تجاری است. ولی، برای حفظ جامعیت کتاب، در فصل اول رشد بلندمدت اقتصاد را در چارچوب مدل‌های ساده رشد اقتصادی تحلیل می‌کنیم. لذا، در فصل اول، بهینه‌یابی خانوارها یا افراد در رفتار مصرف و پس‌اندازشان را بررسی و تحلیل کرده و سپس به مدل رشد نئوکلاسیک به عنوان مدلی سازگار با بهینه‌یابی مصرف و ویژگی‌های آن می‌پردازیم. سپس، شکل ساده‌ای از یک مدل رشد درون‌زا مبتنی بر انباشت دانش را که با نتایج کلی مدل رشد نئوکلاسیک سازگار است معرفی می‌کنیم. همچنین، شکلی ساده از لحاظ سرمایه انسانی را در تحلیل رشد معرفی می‌کنیم و در انتهای فصل، مدل همپوشانی نسلی را، که یک مدل رشد اقتصادی با بنیاد خرد و انتخاب بین زمانی را معرفی می‌کند، مورد توجه قرار می‌دهیم.

از فصل دوم به بعد، به مباحث میان‌مدت و کوتاه‌مدت می‌پردازیم و در این فصل موضوع سیکل‌های تجاری را بررسی و تحلیل می‌کنیم. درک دلایل نوسانات کل اقتصاد، هدف اصلی اقتصاد کلان است. لذا، در فصل دوم تلاش می‌کنیم به اختصار، به منشأ و

ماهیت نوسانات اقتصاد کلان بپردازیم. رونق و رکود تولید ناخالص داخلی حقیقی را می‌توانیم، به ترتیب، به عنوان منعکس کننده سطوح بالا و پایین "تکنولوژی" یا "سیاست" بدانیم. مدل‌هایی که شوک‌های حقیقی، نظیر تأثیر شوک تکنولوژی و شوک مخارج دولت را توضیح می‌دهند، به مدل‌های سیکل تجاری حقیقی معروف هستند که در بخش اول این فصل به آن خواهیم پرداخت. مدل‌های سیکل تجاری حقیقی بر شوک‌های بهره‌وری و کشش زیاد عرضه نیروی کار یا سایر شوک‌های حقیقی (نه پولی و تقاضا)، به عنوان موتور سیکل‌های تجاری، تأکید می‌کنند. این مدل‌ها در عمل، در توضیح نوسانات حقیقی عملکرد ضعیفی داشتند. لذا، برای بررسی نوسانات اقتصادی به طراحی یک مدل تعادل عمومی با استفاده از مبانی اقتصاد خرد نیاز است که بتواند شوک‌هایی را که ویژگی‌های عمده نوسانات اقتصادی از نظر کمی و کیفی هستند، توضیح دهد. مدل‌های تعادل عمومی نوسانات به «مدل‌های تعادل عمومی تصادفی پویا» (DSGE) معروف هستند. در واقع، مدل‌های تعادل عمومی تصادفی پویا، مدل‌های مبتنی بر کینزین جدید هستند که در بخش دوم فصل به آن می‌پردازیم. مدل‌های کینزین جدید از رقابت انحصاری و قیمت‌های چسبنده استفاده کرده و بر شوک‌های تقاضا و سیاست پولی، به عنوان موتور سیکل‌های تجاری، تأکید می‌کنند. سنتز نئوکلاسیک، در واقع، استفاده از مدل‌سازی به روش سیکل تجاری حقیقی و به کارگیری ویژگی کاری کینزین جدید است.

در فصل سوم، به تئوری مصرف می‌پردازیم. اقتصاد کلان به دو دلیل به مصرف توجه خاص دارد. اول، از این نظر که مصرف روی دیگر پس‌انداز است که برای تراکم سرمایه و رشد اهمیت دارد و دوم اینکه، نوسان در مصرف برای نوسانات محصول مهم است. مصرف، بزرگ‌ترین مؤلفه تولید ناخالص داخلی و لذا، مرکزیت درک ما از سیکل‌های تجاری است. در این فصل، مدل‌های مصرف کینزی، فرضیه درآمد دائمی فریدمن، فرضیات مربوط به انتظارات و فرضیه گام تصادفی هال را تحلیل و در ادامه نظریه محدودیت نقدینگی و پس‌انداز احتیاطی را بیان خواهیم کرد.

فصل چهارم، به تئوری سرمایه‌گذاری اختصاص دارد. سرمایه‌گذاری کسب و کار دومین مؤلفه درآمد ملی است که بیشترین نوسان را دارد. به نظر می‌رسد بیشترین کساد کشورهای از سقوط شدید سرمایه‌گذاری نشأت گرفته باشد. لذا، سرمایه‌گذاری موقعیت برجسته‌ای در مطالعه نوسانات اقتصادی دارد. در این فصل، مسئله متعارف تقاضای سرمایه‌گذاری، هنگامی که هزینه‌های تعدیل وجود ندارد را بحث می‌کنیم و

سپس تئوری q - توبین را مطرح و آن را در خصوص بنگاه‌هایی که با هزینه‌های تعدیل ذخایر سرمایه خود روبرو هستند، بسط می‌دهیم. همچنین، استفاده از تئوری q - توبین برای مطالعه تأثیر تغییر محصول، نرخ بهره و اعتبار مالیاتی بر سرمایه‌گذاری را تحلیل می‌کنیم. در پایان فصل، در ادامه مبحث سرمایه‌گذاری، بازار مسکن را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

فصل پنجم، به موضوع بیکاری و بازار کار اختصاص دارد. برخلاف بازار سرمایه که در کشورهای توسعه یافته کارآمد بوده و عرضه و تقاضای آن با هم تطبیق می‌کنند، اما در مورد بازار کار این گونه نیست. در واقع، در بازار کار عرضه و تقاضا به‌ندرت با هم تطبیق می‌یابند. در این فصل، سه مبحث مهم بازار کار یعنی "دستمزد کارایی"، "مدل‌های درونی و بیرونی" و "مدل‌های جستجو و تطابق" را تحلیل می‌کنیم.

فصل ششم، به مباحث مهم پول، تورم و سیاست پولی اختصاص دارد. در مبحث پول، تلاش می‌کنیم چگونگی ترکیب کردن پول در مدل تعادل سیکل تجاری بر پایه خرد و نیز نحوه اندازه‌گیری مقدار پول و تعامل آن با بقیه بخش‌های اقتصاد را مطالعه و تابع تقاضای پول را به‌دست آوریم. سپس، چگونگی عرضه پول را بررسی می‌کنیم. خواهیم دید که بانک‌های مرکزی علاوه بر تعیین مقررات و نظارت بر بانک‌ها و خدمت به‌عنوان آخرین وام‌دهنده در دوران با تقاضای بالا برای نقدینگی، می‌توانند در عرضه پول مؤثر باشند، اما، کنترل‌کننده کامل عرضه پول نیستند. البته، بحث مفصل در خصوص بانک‌ها و خلق پول را در فصل هفتم خواهیم داشت. در ادامه فصل ششم، تورم و سیاست‌های پولی را به تفصیل بحث خواهیم کرد، خواهیم دید که سطح نرخ بهره اسمی توسط نرخ تورم تعیین می‌شود. رابطه منحنی فیلیپس و سیاست پولی و موضوع معاوضه بین تورم و اشتغال را تحلیل و تفاوت نتیجه دیدگاه سیکل تجاری حقیقی و کینزین جدید را در این خصوص بحث خواهیم کرد. خواهیم دید، وقتی غافلگیری قیمت نباشد و انتظارات قیمتی بر قیمت‌های واقعی تطبیق کنند، مدل کینزین جدید دقیقاً نظیر مدل سیکل تجاری حقیقی رفتار می‌کند. در واقع وقتی انتظارات عقلانی وجود داشته باشد، بر مبنای منحنی فیلیپس، هیچ‌گونه معاوضه‌ای بین تورم و اشتغال نخواهد بود و منحنی فیلیپس در واقع عمودی خواهد بود. در پایان این فصل موضوع هدف‌گذاری تورمی که در دهه‌های اخیر عمومیت پیدا کرده است و سیاست‌گذاری پولی تحت هدف تورمی را بیان کرده و قاعده تیلور در هدف‌گذاری تورمی را توضیح خواهیم داد.

بحران مالی اخیر در سال ۲۰۰۷ و به دنبال آن کساد بزرگ در آمریکا و سایر اقتصادهای جهان، اهمیت پیوندهای بین نظام مالی و بانکی و اقتصاد کلان را به اقتصاددانان یادآور می‌شود. در دو فصل آخر کتاب، به طور مفصل در خصوص نظام بانکی، نحوه خلق پول و بحران‌های مالی بحث خواهیم کرد. با توجه به مطالب، مثال‌ها و جداول کاربردی کتاب "intermediate macroeconomics"، نوشته‌ها J.Garin, R.Lester, E.Sims که به طور مبسوط به نظام بانکی و نقش بحران مالی در کساد ۲۰۰۷-۲۰۰۹ پرداخته است، در دو فصل آخر کتاب، در حد لزوم، از جداول و مثال‌های فوق الذکر استفاده کرده‌ام.

در فصل هفتم، نظام بانکی و نحوه خلق پول را به تفصیل بیان خواهیم کرد. بخش بزرگی از مطالب این فصل، معمولاً در کتاب‌های درسی مرتبط با پول، اعتبار و بانکداری آمده است. در این فصل، مبانی بانکداری و ریسک‌های مرتبط با بانکداری خصوصاً ریسک اعتباری و ریسک نقدینگی را به تفصیل بیان می‌کنیم. در ادامه، نظام بانکداری مدرن و بانکداری سایه را که از پیچیدگی بیشتری برخوردار است، شرح خواهیم داد. سپس، فرآیند خلق پول را از مسیر عرضه پول توسط بانک مرکزی و نیز نحوه خلق اشکال مهم‌تر پول توسط نظام بانکی را بررسی می‌کنیم. در واقعیت، اقدامات بانک مرکزی همگام با بانک‌ها و خانوارها، به طور مشترک، عرضه پول را در اقتصاد تعیین می‌کنند. خواهیم دید که بانک مرکزی می‌تواند با تعدیل پایه پولی بر عرضه پول تأثیر بگذارد و عرضه واقعی پول ضربی از این پایه پولی است. تا میزانی که ضریب فزاینده پول ثابت باشد، می‌توان فرض کرد که بانک مرکزی مستقیماً عرضه پول را کنترل می‌کند. در ادامه فصل هفتم، دو رویداد مهم پولی، یعنی رکود بزرگ (۱۹۲۹) و کساد بزرگ (۲۰۰۷) را که در آنها پیوند بین "پایه پولی" و "عرضه پول" به صورت قابل ملاحظه‌ای شکسته شد، تحلیل خواهیم کرد.

آخرین فصل، یعنی فصل هشتم، به بحران‌های مالی با تأکید بر هجوم بانکی اختصاص دارد. در مدل‌های سیکل تجاری حقیقی که قبلاً بیان کردیم، تمام بازارها، از جمله بازار مالی، به طور کارآمد کار می‌کنند. بنابراین، براساس این منطق، دلیلی برای مدل‌سازی جداگانه برای بخش مالی باقی نمی‌ماند. با وجود این، ضربه‌ای که بحران عمیق مالی در ۲۰۰۷-۲۰۰۸ بر اقتصاد جهانی زد، ایده کارآمد بودن بازار مالی را مورد سؤال قرار داد. به نظر می‌رسد یکی از ویژگی‌های نسبتاً تکراری بحران‌های مالی، همان هجوم بانکی باشد. در برخی موارد جدی، این نوع حرکت، می‌تواند موجب بحران

سیستماتیک بانکی شده و کل سیستم بانکی یک کشور را در معرض فروپاشی قرار دهد که نتیجه آن در اقتصاد کلان و بطور مشخص در رشد اقتصادی و ترازهای مالی کشور، که نوعاً هم اساسی هستند، تجلی پیدا کرده و به سمتی فراتر از نتیجه سیکل تجاری رکودی معمولی می رود. در این فصل، ابتدا، مدل معروف دیاموند و دایویگ در خصوص هجوم بانکی را تحلیل و تعادل هجوم بانکی را ارائه می دهیم. سپس، با استفاده از مدل ساده سازی شده آن، مزایا و مشکلات تبدیل نقدینگی را با مثال توضیح می دهیم. سپس، ویژگی کساد بزرگ ۲۰۰۷ را که هجومی به نظام بانکداری سایه بود، توضیح می دهیم. در انتها، اقدامات و سیاست های پولی غیرمتعارف انجام شده برای غلبه بر بحران کساد بزرگ را تشریح خواهیم کرد که در نوع خود بسیار آموزنده است.

در تدوین این کتاب، از منابع معتبر اقتصاد کلان بهره جسته و تلاش کرده ام بحث های اصلی عمده بر مبنای پیوند بین مطالب چند کتاب روز مرتبط به اقتصاد کلان باشد. سطح بحث ها و تحلیل ها در ارتباط با مطالب به نحوی طراحی شده است که بتواند مباحث اقتصاد کلان پیشرفته - ۲ کارشناس ارشد رشته اقتصاد و اقتصاد کلان - ۱ دکتری رشته اقتصاد را پوشش بدهد.

خداوند متعال را شاکرم از اینکه فرصت نه ماهه بعد از انتخاب ریاست جمهوری ۱۴۰۰ و کنار آمدن از مسئولیت بانک مرکزی، موجب شد بتوانم تدوین کتاب را که از مدت ها پیش آغاز کرده، ولی به علت مشغله فراوان، فرصت تکمیل پیدا نکرده بودم، به پایان برسانم.

در پایان لازم می دانم از همکار محترم جناب آقای دکتر تیمور رحمانی به خاطر بحث های نظری و مساعدتی که داشتند، جناب آقای جواد طهماسبی به خاطر همراهی در آماده سازی بخشی از کتاب، سرکار خانم معصومه تقی زاده به خاطر زحمت تایپ و آماده سازی کتاب، جناب آقای دکتر مهرگان به خاطر مساعدت های شان در چاپ و انتشار کتاب و مهم تر، همراهی و همفکری همسر گرامی ام سپیده شبستری در مدت تدوین کتاب قدردانی کنم.

عبدالناصر همتی

اسفند ۱۴۰۰